

Queering the private dick?

Er der stadig læsere til Rex Stouts historier om den mad- og orkidedyrkende privatdetektiv Nero Wolfe? Som er fysisk doven til det excentriske og kun påtager sig sager, når det er absolut nødvendigt for at skaffe penge til hans kostbare livsførelse? Jeg genlæste en række af dem for nylig – og begyndte at undre mig over, hvad deres fascination egentlig skyldtes.

Historierne er snarere i den britiske hyggetradition end amerikansk hårdkogte, skønt Wolfes basis er et stort, gammelt brownstone-hus i New York, og konstellationen er den klassiske: den (i dette tilfælde også fysisk) store, geniale detektiv med den unge, atletiske, vittige, men ikke alt for kloge assistent (Archie Goodwin), som også er historienes fortæller. Archie bor hos Wolfe ("det beroliger mig at vide, at hvis jeg bliver træt af dig, kan jeg fyre dig – i modsætning til en hustru", som Wolfe siger på et tidspunkt), og det samme gør kokken Fritz og orkidegartneren Theodore.

Wolfe enten hader eller er bange for kvinder – det antydes, at det skyldes en "skuffelse" – og mener, de er hysteriske og irrationelle, mens Archie tværtimod er vild med (unge) kvinder og altid falder for mindst én af de optrædende hunkønsvæsener. Forfatteren deler ikke Wolfes holdninger på dette punkt, og lader ofte en kvinde sætte Wolfe til vægs eller på anden måde demonstrere, at han, hvad det angår, er galt afmarcheret. (I øvrigt skrev Rex Stout en række romaner med en kvindelig detektiv.) På den anden side er der noget sært distant over Archies kvindebetagelse, ja, i den allerførste roman med dette opdager-par, *Fer-de-lance* fra 1934, beslutter han, da han har mødt en betagende ung pige, at opgive hende og overlade hende til en rival – fordi der, som han så snusfornuftigt ræsonnerer, alligevel snart vil dukke en endnu skønnere op, som vil få ham til at fortryde, hvis han allerede har bundet sig...

Det er altså en udpræget mandligt homosocial hjemmebase, og Wolfe er jo glad for blomster og kanariegule skjorter, men

det var en lille henkastet episode, som pludselig gav en nøgle til, hvad det er, denne læsers gaydar har opfanget: Archie går rundt derhjemme og keder sig, beslutter sig for at tage et brusebad, og mens han bader: "beundrede jeg mine muskler og mit hår på brystet". Internt i romansituationen er der vel især tale om selvglæde og narcissisme, men det maskuline blik på mænds udseende er gennemgående: Mest retfærdiggøres det af, at det er nødvendigt at demonstrere, hvorfor kvinder på deres side er så begejstrede for Archie, og af, at det jo er nødvendigt for en privatdetektiv at være opmærksom på spor af alle slags, herunder også mænds ydre. Til gengæld er det, som om netop dette, altså mænds udseende, er det særlig interessant at dvæle ved, og som om beskrivelsen er næsten umærkeligt mere sanselig, end når det gælder kvinder, hvis visuelle fortræffeligheder på den anden side beskrives på en lidt mere abstrakt og stereotyp vis.

Med andre ord: ikke så meget queering af privatdetektiven som af hans forfatter. Kan det udstrækkes til forfatterens biografi? Tilsyneladende ikke, Rex Stout (som levede 1886-1975) var gift to gange, måske lidt sent første gang, men hverken det eller de manglende forlydender om børn, er nok til at antyde noget om andre erotiske interesser end kvinder. Og så er der alligevel et lille spor, for nu at blive i krimiuniverset, i værklisten, en roman fra 1933, *Forest Fire*: En ung student tager en sommer arbejde som skovarbejder og får en streng chef, der til at begynde med stiller sig meget kritisk over for hans arbejde, men derpå først bliver glad for ham og efterfølgende meget jaloux, da en kvindelig turist dukker op og distraherer studenten; så bryder en skovbrand ud... Wikipedia, hvor referatet er hentet, kalder ligefrem *Forest Fire* en tidlig *Brokeback Mountain*-agtig historie.

Herefter kan man så tænke over, at det unge mandlige bud ("mørk og smuk, siger Fritz") i *Fer-de-lance* afleverer en dødbringende slange til Nero Wolfe!

Bjarne Stavnshøj